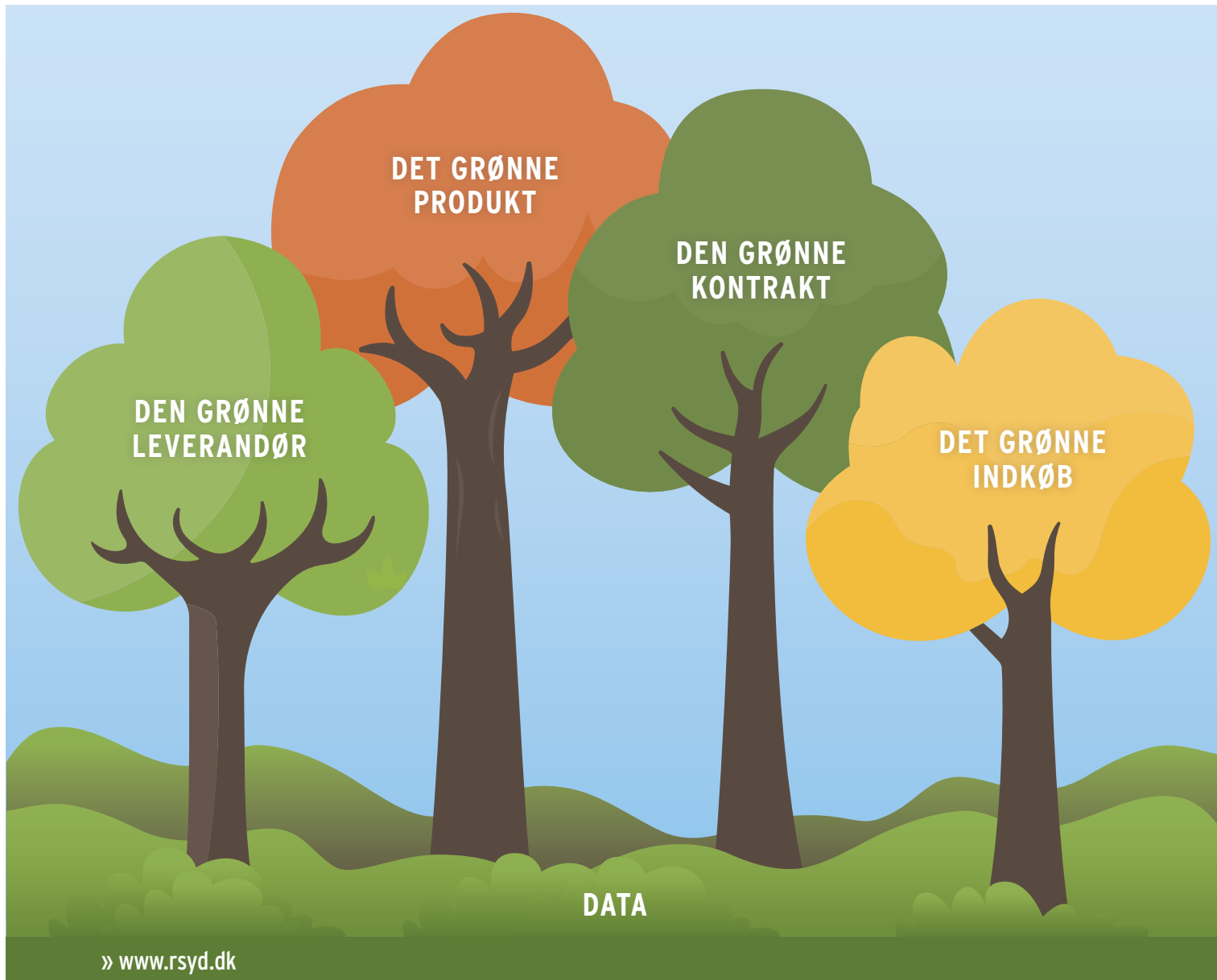

Tillæg til Region Syddanmark indkøbspolitik

Grønne indkøb af varer og tjenesteydelser

Indhold

3 Forord

4 Indledning

5 Indkøb

5 Grønnere indkøb

6 Grøn indkøbsproces

6 Bæredygtig bortskaffelse

6 Stop for overgangen til engangsprodukter

8 Udbud

8 Grønne krav i udbud

11 Udbudsprocessen

12 Grønne krav i alle udbud

13 Eksternt samarbejde

14 Bedre data

Titel

Tillæg til Region Syddanmark
indkøbspolitik
Grønne indkøb af varer og tjenesteydelser

September 2025

Grafisk tilrettelæggelse

Grafisk Service, Region Syddanmark
Opgave 19139

Fotos

@GettyImages

Forord

I 2020 vedtog et enigt regionsråd i Region Syddanmark en ny og ambitiøs indkøbspolitik, der blandt andet skal fremme den grønne omstilling og bidrage til regionens mål om at reducere klimaaftrykket med mindst 35% inden 2030.

Dette tillæg præciserer og kvalificerer regionens indkøbspolitik vedrørende grønne indkøb og beskriver, hvordan regionen i praksis vil implementere den. Tillægget anvendes internt ved planlægning og gennemførelse af indkøb og udbud samt giver leverandører indsigt i regionens tilgang til grønne indkøb.

Indledning

Region Syddanmarks forbrug af varer og tjenesteydelser tegner sig for ca. 70% af regionens samlede CO₂e-udledning, hvilket gør indkøb til en central faktor i arbejdet med at reducere klimaaftrykket.

REGIONEN ARBEJDER MED REDUKTIONSINDSATSER INDEN FOR TRE HOVEDOMRÅDER:

Mindre forbrug

Undgå unødvendigt forbrug og spild.

Længere brug

Skift fra engangs- til flergangsprodukter samt forlængelse af produkters levetid gennem reparation, byttebørs og køb af brugte produkter.

Grønnere produkter og tjenesteydelser

Fokus på bæredygtige materialer, produktion, transport og genanvendelighed efter brug.

Indkøb relaterer sig primært til indsatsen "Grønnere produkter og tjenesteydelser", men berører også de to første kategorier, da de indirekte påvirkes gennem indkøb.

Dette tillæg omfatter indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder kliniske og øvrige forbrugsvarer, medicoudstyr og IT. Fokus i tillægget ligger udelukkende på klima- og miljøbelastning.

Tillægget omfatter ikke byggeri og anlægsydelser, idet de er underlagt de nationale regler og klimakrav, Region Syddanmarks regler for byggeri samt delstrategien for bæredygtigt byggeri.

Alle tiltag gennemføres i balance med produktkvalitet, forsyningssikkerhed og patientsikkerhed.

Indkøb

For at understøtte Region Syddanmarks mål om bæredygtighed og ansvarligt ressourceforbrug er det afgørende, at indkøb foretages med fokus på at minimere klimabelastningen. Dette kan opnås gennem en kombination af initiativer, der reducerer forbruget, forlænger produkters levetid, fremmer grønne alternativer og sikrer en bæredygtig bortskaffelse.

Grønnere indkøb

Nedenfor beskrives de konkrete tiltag, regionen arbejder med i forbindelse med indkøb:

Øget genbrug

Forud for indkøb overvejes, om nyindkøb er nødvendigt, eller behovet kan dækkes med eksisterende ressourcer. Herunder om udstyr, der ikke længere anvendes, kan overtages eller deles mellem afdelinger eller kolleger. Dette understøttes af interne byttebørsordninger.

Køb brugt

Hvor det er relevant og muligt, købes brugte produkter for at optimere ressourceanvendelse og reducere klimabelastning. Regionen vil løbende indgå aftaler på relevante områder.

Fra engangs- til flergangsforgbrug

Engangsprodukter udskiftes med flergangsalternativer, hvor det er muligt. Dette sker i samarbejde mellem brugere, hygiejnefunktion, logistik og indkøb.

Produkter med længere levetid

Om muligt vælges produkter med lang levetid, holdbarhed og mulighed for reparation.

Miljømærker

Miljømærkede produkter prioriteres, da de lever op til dokumenterede bæredygtighedsstandarder verificeret af eksterne instanser.

Mindre materialeforbrug

Produkter med reduceret materialeforbrug vælges, hvor det er muligt, uden at gå på kompromis med kvalitet, f.eks. tyndere kopipapir og affaldsposer, eller produkter der på anden måde optimerer ressourceudnyttelsen.

Genanvendte materialer

Produkter fremstillet af genanvendte materialer prioriteres for at understøtte et cirkulært materialeflow.

Grønnere materialer

Fornybare materialer såsom træ og plantefibre foretrækkes frem for ikke-fornybare ressourcer som plast og metaller, når dette er muligt at anvende.

Produkter uden skadelig kemi

Det har høj prioritet at benytte produkter uden skadelige kemikalier for at beskytte både mennesker og miljø.

Totalomkostninger (TCO)

Ved indkøb af fx IT-udstyr og andre energiforbrugende produkter, vurderes totalejerskabsomkostninger i CO₂e og kr. over produktets levetid for at sikre den mest bæredygtige og økonomisk fordelagtige løsning.

Grøn indkøbsproces

Grønne indkøb handler også om at optimere og effektivisere indkøbsprocessen, ved at fokusere på følgende tiltag:

Køb på aftaler

Ved at benytte eksisterende udbudsftaler, hvor der stilles miljøkrav, sikres anvendelse af de grønneste produkter. Når køb samles på aftale opnås samtidigt en optimering af varelogistikken samt en reduktion af de transportrelaterede CO₂e-udledninger.

Standardiseret sortiment

Et smallere sortiment med fokus på de grønneste varianter, der dækker regionens behov. Et smalt sortiment har endvidere den fordel, at en større andel af forbruget kan dækkes af lagerførte varer, hvormed antallet af skaffevarer og små ordrer reduceres sammen med klimabelastningen fra transport og transportemballage.

Optimeret vareflow

En datadrevet tilgang til varestyring sikrer lagerføring af de mest anvendte og kritiske produkter for at sikre mindst muligt spild og høj forsyningssikkerhed på lager, depoter og afdelinger.

Færre små ordrer

Gennem systematisk og datadrevet overvågning samt optimeret bestillingsmønster reduceres små, hyppige ordrer, hvilket mindsker den logistikrelaterede klimabelastning.

Fremhævelse af grønne produktvalg i indkøbssystemet

Miljømærkede produkter og andre produkter med en grønnere profil gøres mere synlige i indkøbssystemet gennem tydelig markering og præferenceindstillinger, der guider brugerne mod de mest bæredygtige valg.

Bæredygtig bortskaffelse

Når produktet ikke længere kan anvendes internt i regionen, bortskaffes det på den mest bæredygtige måde:

Videresalg

Produkter videresælges, hvor det er muligt.

Donation

Produkter, der er velegnede til formålet, doneres til velgørende organisationer. Se regionens indkøbspolitik for nærmere beskrivelse af vedtaget proces.

Returordning

Returnering af produkter til leverandøren efter endt brug såfremt denne sikrer genbrug eller genanvendelse. For relevante områder indgås tilbagekøbsaftaler.

Affaldshåndtering

Kan produktet ikke videresælges, doneres eller returneres, indgår det i regionens eksisterende affaldssorteringssystemer. Her prioriteres genanvendelse frem for forbrænding og deponi.

Stop for overgangen til engangsprodukter

For at sikre omstillingen fra engangs- til flergangsprodukter stoppes der som udgangspunkt for overgang fra flergangs- til engangsprodukter.

Ledelsesansvar

Ved ønske om skift fra et flergangsprodukt til et engangsprodukt skal der foreligge en skriftlig faglig begrundelse. Proceduren for dispensationer fastlægges på det enkelte sygehus.

Udbud

Grønne krav omfatter alle aspekter af et udbud, der fremmer den grønne omstilling – enten direkte gennem krav til selve produktet eller indirekte hos leverandøren eller i regionens anvendelse. Ved hvert udbud foretages en konkret vurdering af, hvilke klima- og miljømæssige krav der kan stilles.

Grønne krav integreres i udbud på flere måder, herunder gennem:

- Minimumsbetingelser for deltagelse i udbud
- Mindstekrav og konkurrencekrav
- Valget af de produkter der udbydes
- Udbudsformen
- Købsmetoden, såsom leasing
- Kontraktvilkår, f.eks. take-back ordning og ændringsklausuler.

Grønne krav i udbud

Regionen arbejder ved udbud ud fra principperne om cirkulær økonomi. Målet er at bevare ressourcenes værdi længst muligt ved at lukke ressourcekredsløbene, og dermed reducere negative miljøpåvirkninger og affaldsdannelse i hele livscyklussen.

Dette realiseres via forskellige cirkulære strategier (se nedenstående figur).

Dette kombineres med, at der stilles krav inden for alle faserne i produktets værdikæde herunder materialer, produktion, distribution, brugsfase og bortskaffelse.

Indsnævring af ressourcekredsløbet

Brug af færre
ressourcer per produkt
eller service

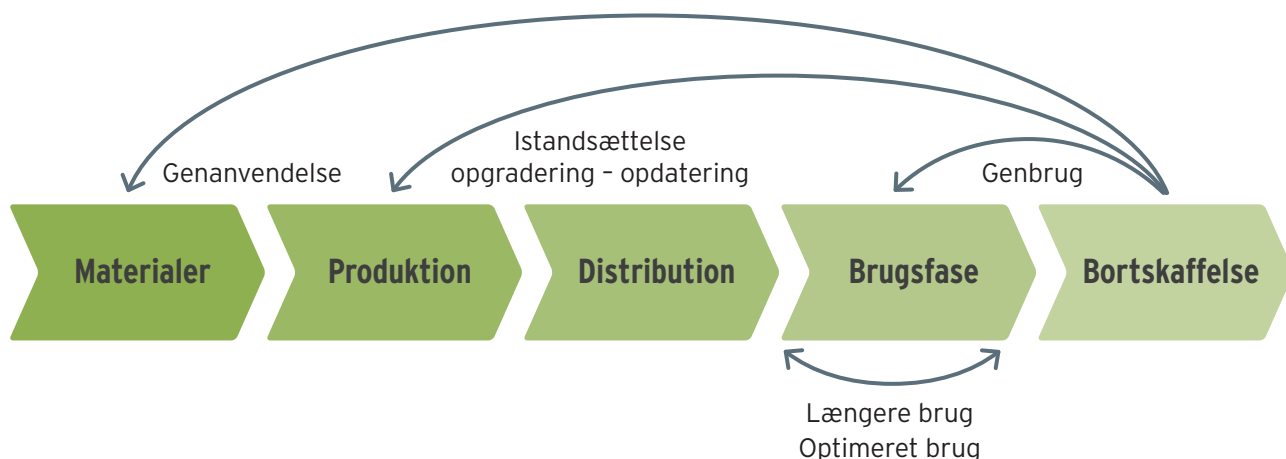
Forsinkelse af ressourcekredsløbet

Forlænge produkt-
levetiden, eksempelvis
gennem reparation og
vedligeholdelse

Lukke ressourcekredsløbet

Øge genbrug og
genanvendelse

Indenfor for hver af faserne i cirkulær økonomi arbejdes der blandt andet med:

Materialer

Hvor det er muligt, stilles der krav til materialeforbrug (mængde) og materialetype. Kravene afvejes, så produktets kvalitet opretholdes.

- Genanvendte eller fornybare materialer samt mulighed for genanvendelse prioriteres.
- Tilsvarende krav gælder for emballage i overensstemmelse med de fælles nordiske emballagekrav.
- For en uddybende beskrivelse henvises til de fælles nordiske emballagekrav.

Produktion

Fokus på energieffektivitet og bæredygtigt energimix i produktionen, herunder krav til certificeringer af produktionsstedet, fx ISO-standarder eller Science Based Targets.

Transport

Omfatter hele transportkæden fra råstofudvinding til levering. Regionen har særligt fokus på at minimere transport med fly samt at fremme emissionsfri last mile.

Brugsfase - længere og optimeret brug

Krav til produktets levetid, herunder mulighed for reparation, vedligeholdelse og forlænget garantiperiode. Produkter af en kvalitet der sikrer at unødigt spild undgås. Samt energi-, vand-, og kemikalieforbrug ved brug af produktet eller udførelsen af tjenesteydelsen.

Bortskaffelse - retur til kredsløbet

Implementering af processer, som f.eks. take-back-ordninger, der sikrer reel genbrug, istandsættelse eller højere genanvendelsesgrad, end regionen selv kan sikre. Produkter kan adskilles efter brug for at understøtte genanvendelsen.

Tværgående krav

Hvor det er muligt, stilles krav til miljømærker og øvrige produktstandarder. Der anvendes som udgangspunkt 3. partscertificerede mærker (type 1) og standarder.

Derudover stilles der krav til indholdet af kemiske stoffer i produkterne for at sikre, at der i videst muligt omfang ikke indgår uønskede kemikalier i det indkøbte.

Anvendelsen af grønne krav tilpasses det enkelte produktområde og indgår i kategoristrategien for området. Selve kravene vil altid blive udarbejdet på baggrund af en grundig markedsafdækning.

Ved udbud af tjenesteydelser tages der ligeledes udgangspunkt i cirkulær økonomi. Hoveddelen af udledningen sker i brugsfasen, og det er oftest transport, energi-, vand- og kemikalieforbrug, der er de vigtigste elementer.

Ud over grønne krav i udbuddet, arbejdes der også løbende med udvikling af innovationsmuligheder i kontrakten samt forretningsmodeller, herunder partnerskaber, der kan understøtte den grønne omstilling.

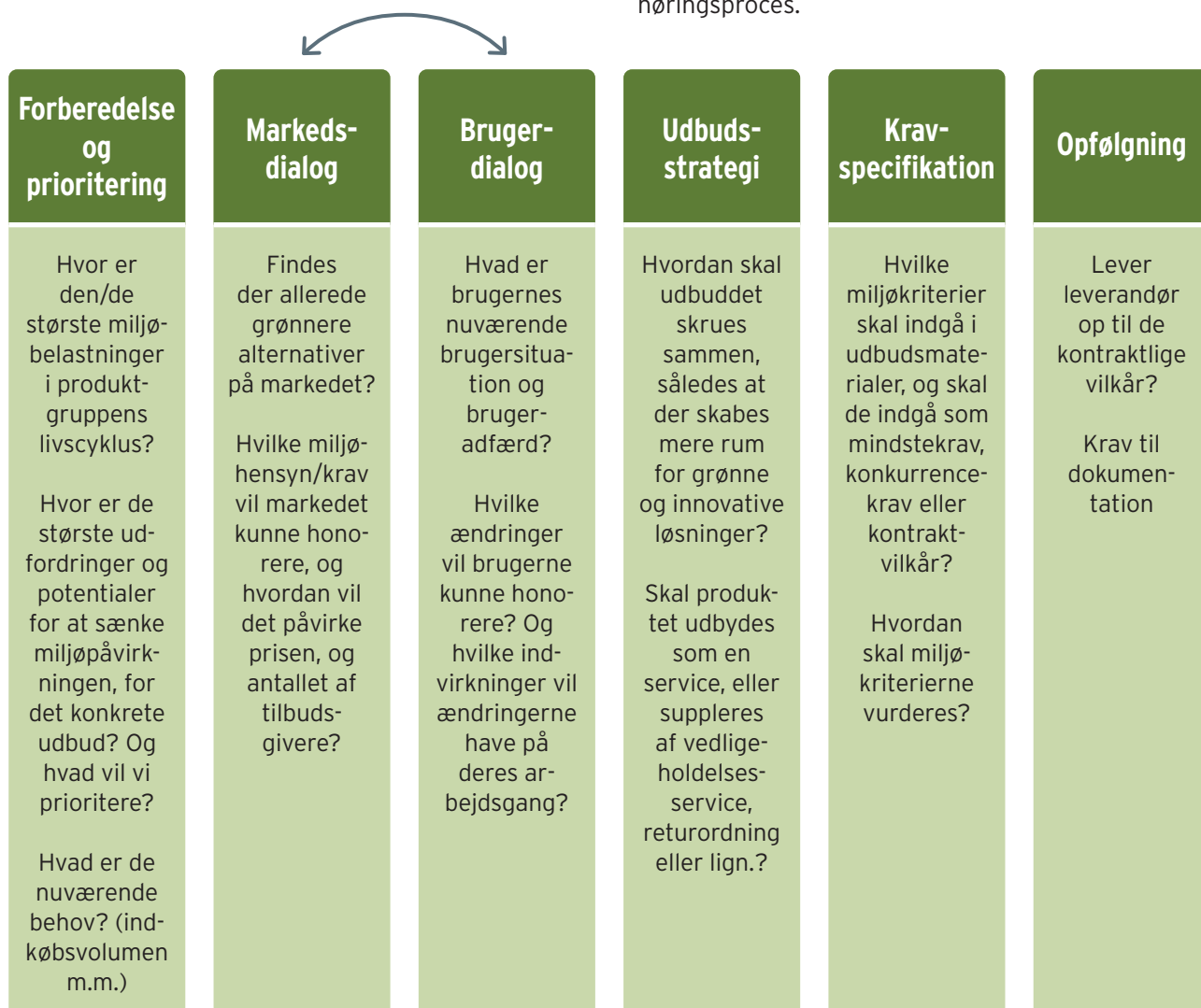
Udbudsprocessen

Markedet for grønne produkter og services udvikler sig løbende. Derfor prioriterer regionen en tæt dialog med erhvervs- og brancheorganisationer samt markedsdialog med leverandører, for at sikre, at grønne krav er ambitiøse, realistiske og værdiskabende.

Ved forberedelse af udbud analyseres produktets klima- og miljøpåvirkning i hele dets livscyklus for at sikre, at udbuddet fokuserer på de områder med størst potentiale for bæredygtige forbedringer.

Den indledende dialog med markedet og brugerne bruges til at afklare, hvad markedet kan levere i forhold til f.eks. forbedringer af produktets klima- og miljøprofil, i dag og i fremtiden. På den baggrund bliver det muligt at stille tilpas ambitiøse krav, der er mulige for markedet at imødekomme. Afhængigt af omfanget kan der være behov for at give markedet mulighed for at forberede sig ved at udsende spørgeskemaer på forhånd og evt. følge op på dialogen efterfølgende.

De indkomne svar indgår i det efterfølgende arbejde med at designe udbuddet og formulering af kravspecifikation. Markedet får mulighed for at kommentere på de opstillede krav i den efterfølgende høringsproces.

Potentialer der afdækkes i forbindelse med udbudsprocessen, men som ikke egner sig til at blive løftet i udbuddet, viderebringes i organisationen, så der kan arbejdes videre med dem i andet regi. Det kan f.eks. være ændret brugeradfærd eller varestyring.

Ledelsesansvar

Indkøbschefen for Strategisk Indkøb har ansvaret for, at der udarbejdes standardkrav og hjælpedokumenter samt for at yde den nødvendige faglige assistance til at kunne indarbejde grønne krav og evaluering af tilbud.

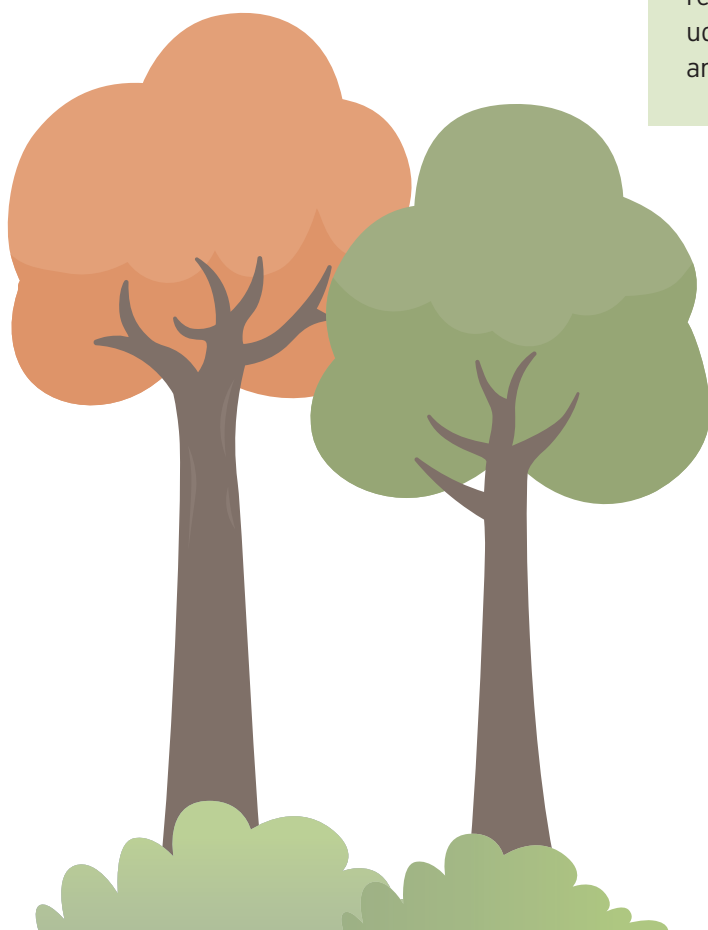
Grønne krav i alle udbud

Alle udbud vurderes for, om de er egnede til grønne krav, og relevante grønne krav indarbejdes i udbuddet. Såfremt et udbud ikke vurderes egnet, skal dette begrundes skriftligt.

Strategisk Indkøb assisterer med at varetage vurderingen, udarbejde krav og evaluere indkomne tilbud.

Ledelsesansvar

Udbud gennemføres som udgangspunkt af Strategisk Indkøb, Medicoteknik eller Regionalt IT. Lederne for disse afdelinger er ansvarlige for, at der foretages en vurdering af, om udbuddet er egnet til grønne krav, og at sådanne krav indarbejdes, hvor det er relevant. I tilfælde hvor udbud gennemføres uden for disse afdelinger, påhviler dette ansvar lederen af den pågældende afdeling.

Eksternt samarbejde

Region Syddanmark arbejder for at påvirke markedet i en grønnere retning gennem tæt samarbejde med leverandører, offentlige myndigheder og brancheorganisationer.

Dette sker ved:

Gennem indkøb at skabe en større efterspørgsel på bæredygtige varer og ydelser

Ved at koordinere grønne krav med andre offentlige ordregivere, understøttes leverandørernes incitament til at levere grønne løsninger.

Dialog med markedet

Ud over dialogen i forbindelse med udbud og kontraktstyring, stilles op til relevante arrangementer sammen med leverandører, brancheorganisationer m.m.

Samarbejde med leverandører

Dette kan ske ved at indgå i partnerskaber, der fremmer bæredygtig omstilling og cirkulære forretningsmodeller som f.eks. leasingaftaler, take-back ordninger, m.m. samt ved samarbejde i kontraktperioden om optimering af sortiment, levering m.m.

Udarbejdelse af standardiserede krav i fællesskab med de øvrige regioner

Regionerne har etableret et "netværk af grønne indkøbere" med henblik på at sikre videndeling om de regionale initiativer og indsatser på området, samt udarbejdelse af fælles krav. Ved at samarbejde om standardiserede krav kan regionerne møde markedet mere ensartet.

Samarbejde med de øvrige nordiske landes sygehusorganisationer samt øvrige danske offentlige ordregivere

På udvalgte områder skabes samarbejde om fælles krav og initiativer for at få en yderligere tyngde.

Påvirkning af lovgivning i Danmark og EU

I samarbejde med de øvrige regioner, søges indflydelse på konkrete love, der berører mulighederne for at stille grønne krav i udbud, som f.eks. udbudsdirektivet.

Inspirere andre ordregivere, ved at dele erfaringer

Offentliggøre standardkrav, vejledninger m.m., samt stille op til relevante arrangementer sammen med øvrige offentlige ordregivere.

International og national orientering

At søge inspiration fra offentlige ordregivere nationalt og internationalt særligt øvrige sundhedsvæsener i EU. Oversætte relevante dokumenter til engelsk.

Bedre data

For at sikre at regionens fortløbende arbejde med grønne indkøb og grøn omstilling sker på et data-baseret grundlag, vil regionen i takt med den markeds-mæssige modning stille krav til leverandørerne om data, der kan understøtte dette arbejde.

Disse data inddeles i to kategorier.

Overordnede leverandørdata, eksempelvis:

- Reduktionsmål for CO₂e-emissioner (Scope 1, 2 og 3)
- Miljøcertificeringer (fx ISO 14001, ISO 50001 eller Science-Based Targets tilslutning)
- Oplysninger i henhold til CSRD-forordningen.

Produktspecifikke data, eksempelvis:

- Engangs- eller flergangsbrug
- Miljømærkning i henhold til anerkendte certificeringsordninger
- Om produktet eller dele af produktet er transporteret med fly
- Materialesammensætning og vægt af hvert enkelt materiale
- Produktionsland
- Certificerede miljøstandarder på produktionsstedet
- Bortskaffelse af produktet efter endt brug
- Indhold af PVC og uønsket kemi
- Produktets energi-, vand- og kemikalieforbrug i forbrugsprocessen
- Livscyklusvurderinger (LCA) af produktets samlede miljøpåvirkning.

Oplysningerne om overordnede leverandørdata vil blive efterspurgt samlet i et bilag. Leverandøren skal holde disse opdateret i hele kontraktperioden.

Oplysningerne om produktspecifikke data vil blive efterspurgt i en form, så de kan registreres og opbevares i regionens ERP-system.

Supplerende til dette tillæg udarbejdes løbende vejledninger og hjælpeværktøjer for konkrete områder.

Region Syddanmark
Damhaven 12 . 7100 Vejle
Tlf. 7663 1000

» www.rsyd.dk

19139-DK - Grafisk Service, Region Syddanmark - 09.2025